

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Μετά την «εισβολή» τους στο κονδρικό εμπόριο ψαριών στην Ελλάδα, όπου πλέον έχουν αποσπάσει σημαντικά μερίδια αγοράς, τουρκικές επιχειρήσεις διερευνούν το ενδεχόμενο εξαγωγής και μονάδων ιχθυοκαλλιέργειας που βρίσκονται επί ελληνικού εδάφους. Ήδη, σύμφωνα με έμπειρα στελέχη της εν λόγω αγοράς, έχουν γίνει κάποιες κρούσεις από τουρκικές προς μικρές ελληνικές επιχειρήσεις σε Κεντρική Ελλάδα και Ιόνιο, οι οποίες, υπό το βάρος οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν, φαίνεται να μην απορρίπτουν το ενδεχόμενο μεταβίβασης των περιουσιακών τους στοιχείων.

Εύλογα θα μπορούσε κάποιος να υποστηρίξει ότι μια τέτοια εξέλιξη εκ πρώτης όψεως δεν είναι αρνητική, καθώς, πέραν της «σανίδας σωτηρίας» που προσφέρει σε παραπαίουσες μονάδες ελληνικής ιδιοκτησίας, πρόκειται για μορφή άμεσης ξένης επένδυσης. Είναι όμως έτσι; Στελέχη με βαθιά γνώση της αγοράς γειρουν πολλές αμφιβολίες τόσο για τη σκοπιμότητα αυτών των επενδυτικών κινήσεων, όσο και για την αποτελεσματικότητά τους.

Κατ' αρχάς, όπως επισημαίνουν, πίσω από την επιθυμία για απόκτηση μονάδων εκτροφής ψαριών στην Ελλάδα βρίσκεται κυρίως η ευκολότερη πρόσβαση σε λιμενικές υποδομές και εμπορικά δίκτυα σε Ελλάδα και Ευρώπη και λιγότερο η εκτροφή ψαριών αυτή καθαυτήν. Αλλωστε, οι μονάδες παραγωγής, τα συσκευαστήρια και μεταποιητήρια στη γείτονα είναι στην πλειονότητά τους πολύ πιο σύγχρονα από τα αντίστοιχα στην Ελλάδα. Τι υποστηρίζουν με άλλα λόγια τα στελέχη της αγοράς; Ότι οι μονάδες δεν θα είναι στην πραγματικότητα παραγωγικές, αλλά θα λειτουργούν ως μέσο διοχέτευσης περισσότερων τουρκικών ψαριών ιχθυοκαλλιέργειας στην ελληνική και στην ευρωπαϊκή αγορά.

Αξίζει εδώ να σημειωθεί ότι ήδη, σύμφωνα με στοιχεία και εκτιμήσεις της αγοράς, περί τους 20.000 τόνους τσιπούρας και λαβρακίου ιχθυοκαλλιέργειας εισάγονται από την Τουρκία στην Ελλάδα και διακινούνται τόσο στην εγχώρια αγορά όσο και στις ευρωπαϊκές αγορές, συχνά «βαφτισμένα» ως ελληνικά ψάρια.

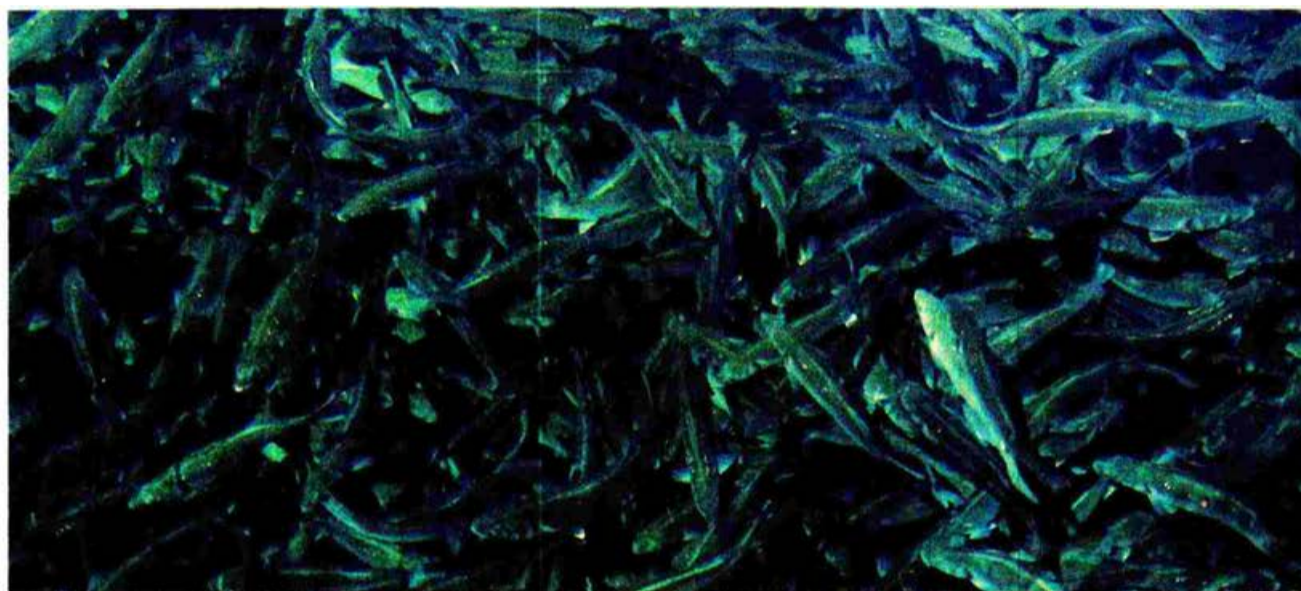
Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, η αξία των εισαγωγών ψαριών από την Τουρκία ανήλθε σε 68,41 εκατ. ευρώ το 2023 από 56,19 εκατ. ευρώ το 2020. «Στην εγχώρια αγορά οι Τούρκοι "πουλάνε" τιμή. Στην Ευρώπη "πουλάνε" Ελλάδα», τονίζει χαρακτηριστικά στέλεχος της αγοράς, επισημαίνοντας ταυτόχρονα ότι ειδικά στη Βόρεια Ελλάδα, όπου κυρίως πωλούνται τουρκικά ψάρια ως ελληνικά, οι

αγοραστές –όχι οι τελικοί καταναλωτές– γνωρίζουν πολύ καλά την προέλευση των ψαριών που ψωνίζουν, ασχέτως με ποια «σημαία» τα διαθέτουν στη συνέχεια. Το έδαφος προετοιμάστηκε τα προηγούμενα χρόνια από ελληνικές επιχειρήσεις του κλάδου μεταφοράς με φορτηγά ψυγεία. Κάτι που υπονοεί και η Ελληνική Οργάνωση Παραγωγών Υδατοκαλλιέργειας (ΕΛΟΠΥ) στην τελευταία ετήσια έκθεσή της. «Η

μεγάλη πίεση (σ.σ. εννοεί προς την ελληνική παραγωγή ιχθυοκαλλιέργειας) προέρχεται από τις αυξημένες εισαγωγές στην Ε.Ε. από την Τουρκία, η οποία εκτός από τις ανταγωνιστικές τιμές, εισέρχεται όλο και πιο επιθετικά στην Ε.Ε. ιδρύοντας στην Ελλάδα εταιρείες εμπορίας τουρκικών προϊόντων ιχθυοκαλλιέργειας που αξιοποιούν το δίκτυο διανομής που αναπτύχθηκε χάρις στις ελληνικές εταιρείες».

Στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται ήδη, διαθέτοντας και γραφεία, δύο τουρκικές εταιρείες, αναπτύσσοντας εμπορική δραστηριότητα. Πρόκειται για την Dalga Seafood, με παρουσία στην Ελλάδα από το 2015 και τη Sursan Hellas που ιδρύθηκε μόλις το 2023. Αμφότερες είναι θυγατρικές εταιρείες τουρκικών ομίλων που δραστηριοποιούνται στην ιχθυοκαλλιέργεια. Ενδιαφέρον για την ίδρυση εμπορικής εταιρείας στην Ελλάδα φέρεται να έχει εκδηλώσει και ο όμιλος Kilic, ο μεγαλύτερος όμιλος ιχθυοκαλλιέργειας στην Τουρκία με ετήσια παραγωγή 105.000 τόνους.

Ενδεχόμενη εξαγορά παραγωγικών μονάδων από τουρκικές εταιρείες ενέχει και άλλον κίνδυνο που σχετίζεται με τα εθνικά συμφέροντα, ειδικά μάλιστα καθώς αρκετές μονάδες εκτροφής ψαριών βρίσκονται σε νησιά του Ανατολικού Αιγαίου. «Η μίσθωση θαλάσσιας έκτασης για ιχθυοκαλλιέργειες ή υδατοκαλλιέργειες στην Ελλάδα, ακόμη και σε συνοριακές περιοχές, δεν δίνει αυτόματα στον ενοικιαστή γεωπολιτικά ή κυριαρχικά δικαιώματα. Σύμφωνα με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS), η ενοικίαση αφορά οικονομική εκμετάλλευση της περιοχής και δεν επηρεάζει την εθνική κυριαρχία ή τα χωροταξικά δικαιώματα της χώρας. Ωστόσο, λόγω της γεωστρατηγικής σημασίας των συνοριακών και θαλάσσιων περιοχών, ειδικά στο Αιγαίο και σε άλλες ευαίσθητες περιοχές, το ελληνικό κράτος εξετάζει με ιδιαίτερη προσοχή τις μισθώσεις τέτοιων εκτάσεων σε ξένες εταιρείες ή άτομα, όπως ορίζει το ειδικό χωροταξικό πλαίσιο για τις ιχθυοκαλλιέργειες (νόμος 2505/2011)», επισημαίνει στην «Κ» ο κ. Φίλιππος Πετρίδης, επικεφαλής της εξειδικευμένης εταιρείας συμβούλων Ambio.

Περίπου 20.000 τόνοι τσιπούρας και λαβρακίου ιχθυοκαλλιέργειας εισάγονται από την Τουρκία στην Ελλάδα και διακινούνται τόσο στην εγχώρια όσο και στις ευρωπαϊκές αγορές, συχνά «βαφτισμένα» ως ελληνικά ψάρια.

Τι ψάχνουν οι Τούρκοι στις ιχθυοκαλλιέργειες

Η διοχέτευση περισσότερων τουρκικών ψαριών σε Ελλάδα, Ευρώπη πίσω από το ενδιαφέρον εξαγωγής μονάδων